

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo vanjskih
i europskih poslova

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM U 2024. GODINI

ZAGREB, TRAVANJ 2025.

Sadržaj

1. UVOD	2
1.1. Izazovi kontrole izvoza u 2024. godini.....	4
1.2. Europska strategija gospodarske sigurnosti.....	4
1.3. Ograničenja izvoza u Rusiju.....	5
2. ZAKONODAVNI OKVIR I POSTUPAK IZDAVANJA IZVOZNIH DOZVOLA	5
2.1. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj	5
2.2. Međunarodni režimi kontrole izvoza.....	6
2.3. Postupak izdavanja izvoznih dozvola.....	8
2.4. Vrste izvoznih dozvola i potvrda.....	8
3. OSTALE AKTIVNOSTI.....	10
3.1. Suradnja s industrijom, akademskom zajednicom i zemljama partnerima	10
3.2. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI.....	10
3.2.1. Tehnički seminar o izvoznoj kontroli	10
3.2.2. Erlangen konferencija.....	11
3.2.3. RACVIAC (Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre).....	11
4. Rezultati kontrole izvoza u 2024. godini	12

1. UVOD

Pod pojmom roba s dvojnomo namjenom podrazumijevamo proizvode, tehnologije i usluge koje mogu imati civilnu i vojnu primjenu. Kategorizacija robe s dvojnomo namjenom odnosi se na širok raspon proizvoda, materijala, opreme te nematerijalne tehnologije i znanja koji se koriste u industriji, energetici, medicini, vojnim operacijama i znanstvenim istraživanjima. Zbog mogućnosti upotrebe robe s dvojnomo namjenom u vojnim i terorističkim aktivnostima, nadzor izvoza ključan je za efikasnu primjenu načela nacionalne i međunarodne sigurnosti. Cilj kontrole izvoza je zaštita globalne sigurnosti putem nadzora pristupa osjetljivim tehnologijama, osiguravajući da izvoz robe iz Republike Hrvatske ne doprinosi širenju oružja za masovno uništenje, gomilanju konvencionalnog naoružanja ili da se roba ne koristi za unutarnju represiju i kršenja ljudskih prava. Zbog važne uloge koju ova roba ima u gospodarskom razvoju i inovacijama potreban je uravnotežen pristup između sigurnosnih prioriteta i podrške trgovinskoj razmjeni.

Provođenjem izvozne kontrole Republika Hrvatska primjenjuje niz međunarodno-pravnih obaveza koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama. Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1540 obvezuje države članice UN-a na uspostavu nacionalne kontrole koja će spriječiti širenje nuklearnoga, kemijskoga ili biološkoga oružja i sredstava za njegovu dostavu. Također se nadziru materijali povezani s ovim vrstama oružja, kao i provoz robe i pružanje brokerskih usluga. Cilj Rezolucije 1540 je uspostavljanje učinkovitog mehanizma kontrole izvoza robe i tehnologije s dvojnomo namjenom i sustava koji je usklađen s obvezama preuzetim putem članstva u međunarodnim režimima kontrole izvoza. Kao članica međunarodnih režima kontrole izvoza, Republika Hrvatska provodi izvoznu kontrolu u skladu s popisima robe dogovorenim na razini Wassenaarskog aranžmana (WA), Režima kontrole raketne tehnologije (MTCR), Grupe nuklearnih dobavljača (NSG) i Australske skupine (AG).

Nadzor robe s dvojnomo namjenom i napredne tehnologije dio je zajedničke trgovinske politike Unije i uređen je Uredbom (EU) 2021/821 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi režima Unije za kontrolu izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa robe s dvojnomo namjenom (preinaka) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2021/821), koja se izravno primjenjuje u svim državama članicama Unije. Sastavni je dio Uredbe (EU) 2021/821 Prilog I., koji sadrži popis robe s dvojnomo namjenom i napredne

tehnologije sukladno popisima dogovorenim u sklopu međunarodnih režima kontrole izvoza i drugih multilateralnih sporazuma (Konvencija o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskoga oružja i njegova uništenja). Popis kontrolirane robe ažurira se svake godine te se na razini Unije usvaja putem delegiranih akata Komisije, koji čine sastavni dio zakonodavstva Unije. Važno je napomenuti da, u slučaju da se roba ne nalazi ni na jednom od popisa robe s dvojnomo namjenom, ista može biti predmet nadzora ako postoji opravdana zabrinutost u vezi s njezinom krajnjom uporabom. U tome slučaju primjenjuje se sveobuhvatna kontrola (eng. *catch-all control*), koja ima za cilj spriječiti proizvodnju i širenje oružja za masovno uništenje i proizvodnju sustava isporuke takvog oružja, te spriječiti korištenje robe u vojne svrhe ako se izvozi u zemlju prema kojoj se primjenjuje embargo na izvoz oružja.

Važno je naglasiti da su industrijski sektor i akademska zajednica zakonski obvezni uskladiti svoje aktivnosti i praksu s propisima iz područja nadzora robe s dvojnomo namjenom. Stoga je osim pravilnog provođenja kontrole izvoza jedan o prioriteta jačanje svijesti poduzeća i akademske zajednice o njihovim obvezama u vezi s izvozom robe s dvojnomo namjenom. Edukacija i svijest o opasnostima robe s dvojnomo namjenom može smanjiti rizik od nenamjernog kršenja propisa.

U Republici Hrvatskoj nadzor robe s dvojnomo namjenom uspostavljen je 2004. godine donošenjem Zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom. U 2023. godini na snagu je stupio novi Zakon o nadzoru robe s dvojnomo namjenom (*Narodne novine*, br. 83/2023) koji omogućuje provođenje određenih odredbi iz Uredbe (EU) 2021/821. U Republici Hrvatskoj Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nadležno je za provedbu nadzora robe s dvojnomo namjenom.

Sukladno članku 16. Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom Ministarstvo vanjskih i europskih poslova dostavlja Vladi Republike Hrvatske dvanaesto Izvješće o nadzoru robe s dvojnomo namjenom za 2024. godinu.

1.1. Izazovi kontrole izvoza u 2024. godini

Jedan od najvećih izazova u kontroli robe s dvojnomo namjenom u 21. stoljeću jest strelovit napredak tehnologije te mogućnosti zlouporabe novih i naprednih tehnologija u razvoju za kršenje ljudskih prava i međunarodnoga humanitarnog prava. Uredba (EU) 2021/821 posebnu pozornost posvećuje kontroli izvoza robe za kibernetički nadzor i robi koja se označava zajedničkim nazivom „napredna tehnologija u razvoju“ (eng. *advanced emerging technologies*) kao što su umjetna inteligencija, nanotehnologija, biotehnologija, robotika, kvantno računalstvo, 3D pisači i drugo.

Napredne tehnologije u razvoju po svojim karakteristikama često se nalaze izvan dosega postojećih propisa, dok globalizacija trgovine i razmjena informacija putem digitalnih platformi dodatno otežavaju napore u praćenju i kontroli izvoza rizične robe. Iz tog razloga, potrebna je stalna prilagodba i ažuriranje kontrolnih popisa. Uredbom (EU) 2021/821 omogućeno je proširenje mehanizma nadzora robe na nacionalnoj razini putem uvođenja nacionalnih kontrolnih popisa. Nacionalni kontrolni popisi omogućavaju državama članicama EU uvođenje vlastitog nacionalnog popisa robe s ciljem održavanja javne sigurnosti, sprječavanja terorističkih djela ili kršenja ljudskih prava. Europska komisija je u Službenom listu Europske unije 20. listopada 2023. objavila prvu kompilaciju nacionalnih kontrolnih popisa Španjolske i Nizozemske koja je revidirana 27. rujna 2024. s nacionalnim kontrolnim popisom kojeg je donijela Francuska. Ova kompilacija sadržava kontrolne popise robe donesene na nacionalnoj razini koji nisu usvojeni u multilateralnim režimima za određene tehnologije u razvoju i sukladno Uredbi (EU) 2021/821 omogućava državama članicama da nametnu izvoznu kontrolu za robu s popisa, pozivajući se na nacionalne kontrolne popise drugih država članica EU, bez da nužno moraju usvojiti vlastite nacionalne kontrole.

1.2. Europska strategija gospodarske sigurnosti

Nastavno na usvajanje Europske strategije gospodarske sigurnosti u lipnju 2023. godine, u siječnju 2024. godine objavljena je Bijela knjiga o kontrolama izvoza s ciljem prilagođavanja novim geopolitičkim okolnostima u svijetu i zaštite sigurnosnih interesa Unije te istovremeno uspostavljanja ravnoteže između sigurnosnih i trgovinskih interesa. Bijela knjiga naglašava važnost uloge izvozne kontrole u jamčenju međunarodne

sigurnosti, prevenciji kršenja ljudskih prava i sprečavanju proliferacije oružja za masovno uništenje. Bijela knjiga sugerira i način na koji se može prevladati nedostatak jednoglasnog dogovora na multilateralnim režimima kontrole izvoza. Budući da u posljednjih nekoliko godina određene članice režima onemogućuju ažuriranje kontrolnih popisa, prijedlog je da se ovaj problem nađe primjenom jedinstvene kontrole koju će primjenjivati sve države članice EU. Također se predlaže uspostava foruma na visokoj razini za političku koordinaciju kontrole izvoza, mehanizma za bolju koordinaciju novih nacionalnih kontrolnih popisa (donošenje preporuke), te evaluacija Uredbe (EU) 2021/821 u 2025. godini.

1.3. Ograničenja izvoza u Rusiju

Tijekom 2024. godine na razini Unije aktivno su se nastavila ograničenja i zabrane izvoza robe s dvojnomo namjenom i napredne tehnologije u Rusiju. Posljednje izmjene Uredbe (EU) 833/2014 o mjerama ograničavanja prema Rusiji donesene su u sklopu 16. paketa sankcija u prosincu 2024. godine. Ujedno, u suradnji s partnerskim zemljama Japanom, Ujedinjenim Kraljevstvom i Sjedinjenim Američkim Državama sastavljen je takozvani zajednički popis robe visokog prioriteta (eng. *common high priority items*) koji uključuje robu s dvojnomo namjenom i napredne tehnologije koje se koriste u ruskim oružanim sustavima koji se nalaze na bojnom polju u Ukrajini ili su ključni za razvoj, proizvodnju ili upotrebu tih sustava.

2. ZAKONODAVNI OKVIR I POSTUPAK IZDAVANJA IZVOZNIH DOZVOLA

2.1. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj

Važeći zakonodavni okvir nadzora robe s dvojnomo namjenom čine sljedeći propisi:

- Uredba (EU) 2021/821 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi režima Unije za kontrolu izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa robe s dvojnomo namjenom (preinaka), koja je na snazi od 9. rujna 2021. (SL L 206, 11.6.2021.)

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/2547 od 5. rujna 2024. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa robe s dvojnog namjenom (SL L, 7.11.2024.)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2616 od 15. rujna 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa robe s dvojnog namjenom
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/996 od 23. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa robe s dvojnog namjenom
- Delegirana uredba (EU) 2023/66 od 21. listopada 2022. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa robe s dvojnog namjenom
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/699 od 3. svibnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/821 Europskoga parlamenta i Vijeća uklanjanjem Rusije kao odredišta iz područja primjene općih izvoznih dozvola (SL L 130/1, 4. 5. 2022.)
- Zakon o nadzoru robe s dvojnog namjenom (*Narodne novine*, br. 83/2023) (u daljnjem tekstu: Zakon)
- Pravilnik o provedbi nadzora robe s dvojnog namjenom (*Narodne novine*, br. 142/2023)
- Ispravak Pravilnika o provedbi nadzora robe s dvojnog namjenom (*Narodne novine*, br. 158/2023).

2.2. Međunarodni režimi kontrole izvoza

Režimi međunarodne kontrole izvoza nadziru i ograničavaju međunarodno kretanje robe, softvera i tehnologije koji se koriste ili bi se mogli koristiti u vojne svrhe, a kako bi se spriječilo širenje oružja za masovno uništenje i širenje konvencionalnoga oružja u osjetljivim područjima. Stoga ovi režimi predstavljaju specifičan i neobvezujući kontrolni mehanizam za jačanje kontrole izvoza. Popisi roba ne sadrže sve relevantne robe, nego samo one koje su bitne u smislu širenja oružja za masovno uništenje i korištenja u vojne svrhe. Popisi roba nisu zatvoreni i kontinuirano se ažuriraju na redovitim sastancima stručnih skupina.

- **Wassenar aranžman (*Wassenaar Arrangement* – WA)** – cilj

Režima je stvaranje transparentnosti i veće odgovornosti u prijenosu robe i tehnologije za konvencionalno oružje i robu s dvojnomo namjenom te održavanje dogovorenoga kontrolnog popisa vojne robe i robe s dvojnomo namjenom. Republika Hrvatska sudionica je WA-a od lipnja 2005. godine. Posljednji plenarni sastanak WA održan je u prosincu 2024. godine. Učinkovitost Wassenaarskog aranžmana i dalje je ograničena zbog vojnih i političkih sukoba između njenih članica. Zbog toga nije postignut politički konsenzus oko ažuriranja popisa robe, posebice kada je riječ o novim naprednim tehnologijama u razvoju.

- **Grupa nuklearnih dobavljača (*Nuclear Suppliers Group* –**

NSG) – cilj Grupe je uspostavljanje multilateralne kontrole nad izvozom robe s dvojnomo namjenom koja se može koristiti u izradi nuklearnoga oružja te održavanje kontrolnoga popisa. Republika Hrvatska sudionica je NSG-a od lipnja 2005. godine. Posljednji plenarni sastanak održan je u srpnju 2024. godine.

- **Zanggerova komisija (*Zangger Committee* – ZC)** –

ZANGGER COMMITTEE

Komisija održava popis strateške robe povezane s nuklearnim oružjem (pokrećući zaštitne mjere kao uvjet opskrbe) koji pomaže potpisnicima Sporazuma o neširenju nuklearnoga oružja kod identificiranja opreme i materijala koji podliježu kontroli izvoza. Republika Hrvatska sudionica je Zanggerove komisije od lipnja 2006. godine.

The Australia Group

- **Australska skupina (*Australia Group* – AG)** –

ima za cilj svesti rizik od širenja agensa za kemijsko i biološko ratovanje na najmanju moguću mjeru, te održavati dogovoreni kontrolni popis prekursora koji se koriste za proizvodnju kemijskoga oružja i robe s dvojnomo namjenom ključne u proizvodnji agensa za kemijski i biološki rat, kao i bioloških agensa te biljnih i životinjskih patogena. Republika Hrvatska sudionica je AG-a od lipnja 2007. godine. Posljednji plenarni sastanak održan je u lipnju 2024. godine u Parizu.

- Republika Hrvatska nije članica **Režima kontrole raketne tehnologije (*Missile Technology Control Regime* – MTCR)**, koji ima za cilj ograničiti širenje projektila i

tehnologije za proizvodnju projektila te održavanje kontrolnoga popisa robe s vojnom i dvojnomo namjenom. Režim je prošle godine obilježio 37. godišnjicu osnutka.

2.3. Postupak izdavanja izvoznih dozvola

Zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu vanjskih i europskih poslova na obrascima koji su propisani Pravilnikom o provedbi nadzora robe s dvojnomo namjenom (*Narodne novine*, br. 142/2023, 158/2023).

O zahtjevima za izdavanje izvozne dozvole raspravlja Povjerenstvo za nadzor robe s dvojnomo namjenom koje čine predstavnici ministarstava nadležnih za vanjske poslove, unutarnje poslove, obranu, carinu i gospodarstvo te, ovisno o krajnjem korisniku i vrsti robe, predstavnici drugih tijela kao što su ministarstvo nadležno za telekomunikacije, zdravlje, za nuklearnu i radiološku sigurnost te Sigurnosno-obavještajna agencija. Na temelju mišljenja Povjerenstva Ministarstvo vanjskih i europskih poslova izdaje izvoznu dozvolu.

Izvozna dozvola izdaje se za svaki pojedinačni izvoz. Međutim, ovisno o vrsti robe s dvojnomo namjenom, vrsti i dugoročnosti izvoznih poslova te krajnjoj destinaciji u koju se roba izvozi Ministarstvo može izdati izvozniku globalnu dozvolu za izvoz istovrsne robe za jednu ili više država. Uvjet za izdavanje globalne izvozne dozvole je uspostavljen Program unutarnje usklađenosti (*Internal Compliance Program – ICP*) unutar tvrtke.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje izvozne dozvole u roku do 30 dana od uredno predanog zahtjeva, pri čemu se rok u pojedinim slučajevima može produljiti do 60 dana.

2.4. Vrste izvoznih dozvola i potvrda

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova sukladno Uredbi (EU) 821/2021 i Zakonu o nadzoru robe s dvojnomo namjenom (NN 83/2023) izdaje sljedeće dozvole i potvrde:

1. Individualna izvozna dozvola izdaje se jednomu određenom izvozniku za jednoga krajnjeg korisnika ili primatelja u trećoj zemlji i obuhvaća jednu ili više roba s dvojnomo namjenom. Individualna dozvola izdaje se i u slučaju privremenoga izvoza (primjerice popravak, izložba ili demonstracija robe)

2. Globalna izvozna dozvola izdaje se jednomu određenom izvozniku u odnosu na vrstu ili kategoriju robe s dvojnomo namjenom, koja može vrijediti za izvoz jednomu ili većemu broju određenih krajnjih korisnika i/ili u jednoj ili više određenih trećih zemalja
3. Dozvola za velike projekte izdaje se kao individualna ili globalna izvozna dozvola određenomu izvozniku za jednu vrstu ili kategoriju robe s dvojnomo namjenom, koja može biti valjana za izvoz jednomu određenom krajnjem korisniku ili više njih u jednoj određenoj trećoj zemlji ili više njih za potrebe određenoga velikog projekta
4. Dozvola za prijenos unutar Europske unije izdaje se u slučaju kada izvoznik izvozi robu unutar carinskoga područja Unije, a radi se o robi s dvojnomo namjenom navedenoj u Prilogu IV. Uredbe (EU) 2021/821
5. Dozvola za pružanje brokerskih usluga izdaje se za pružanje brokerskih usluga povezanih s robom s dvojnomo namjenom
6. Dozvola za pružanje tehničke pomoći izdaje se pravnim i fizičkim osobama-obrtnicima za pružanje usluga tehničke pomoći
7. Dozvola za poseban provoz može se nametnuti u slučajevima posebnoga provoza robe s dvojnomo namjenom unutar Unije
8. Međunarodna uvozna potvrda izdaje se na traženje države izvoznice robe s dvojnomo namjenom za izvoz određene robe
9. Potvrda o primitku robe s dvojnomo namjenom izdaje se na traženje države izvoznice od države uvoznice
10. Potvrda o korištenju opće izvozne dozvole Unije za izvoz u određene države odredišta, koja je raspoloživa svim izvoznicima koji poštuju uvjete i zahtjeve za upotrebu navedene u odjeljcima A do H Priloga II. Uredbe (EU) 2021/821.

Propisano je osam općih izvoznih dozvola Unije:

- **EU001** – izvoz u Australiju, Kanadu, Island, Japan, Novi Zeland, Norvešku, Švicarsku, uključujući Lihtenštajn, Ujedinjenu Kraljevinu te Sjedinjene Američke Države
- **EU002** – izvoz određene robe s dvojnomo namjenom iz kategorije 1., 2. i 3. u Argentinu, Južnu Afriku, Južnu Koreju i Tursku
- **EU003** – izvoz nakon popravka/zamjene u određene destinacije
- **EU004** – privremeni izvoz radi izložbe ili sajma u određene destinacije

- **EU005** – izvoz telekomunikacijske opreme u Argentinu, Indiju, Južnu Afriku, Južnu Koreju, Kinu (uključujući Hong Kong i Macao), Tursku i Ukrajinu
- **EU006** – izvoz kemikalija u Argentinu, Južnu Koreju, Tursku i Ukrajinu
- **EU007** – izvoz softvera i tehnologije unutar grupe u određene destinacije
- **EU008** – izvoz robe vezane za enkripciju

3. OSTALE AKTIVNOSTI

3.1. Suradnja s industrijom, akademskom zajednicom i zemljama partnerima

U provedbi Nacionalne strategije i Akcijskoga plana za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje potrebno je podizanje svijesti industrije i akademske zajednice o važnosti poslovanja sukladno zakonskoj regulativi. Provođenje učinkovite kontrole izvoza postiže se bliskom suradnjom industrije, odnosno akademske zajednice i Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Na internetskim stranicama Ministarstva vanjski i europskih poslova - Službe za izvoznu kontrolu redovito se objavljuju relevantna ažuriranja popisa robe s dvojnomo namjenom, kao i ostale upute, smjernice i preporuke koje pomažu izvozniciima kod provođenja dužne pažnje u svakodnevnom poslovanju. U rujnu 2024. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova započelo je proces implementacije digitalnog sustava za izdavanje izvoznih dozvola eLicensing kojeg vodi Europska Komisija, a koristi nekoliko država članica Europske unije. Ovaj sustav omogućit će jednostavnije podnošenje zahtjeva za izdavanje izvoznih dozvola, kao i obradu dokumentacije i izdavanje izvoznih dozvola.

3.2. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

3.2.1. Tehnički seminar o izvoznoj kontroli

U organizaciji Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije (*Joint Research Centre – JRC*) u rujnu 2024. godine u Budimpešti je za države članice EU održan seminar u okviru programa Unije za jačanje kapaciteta za izdavanje dozvola i nadzor izvoza koji je usredotočen na tehničke aspekte izvozne kontrole. Na prvom dijelu seminara sudjelovali su samo predstavnici iz nadležnih tijela za izdavanje izvoznih dozvola država članica EU, dok su na drugom dijelu sudjelovali predstavnici Nacionalne uprave za nuklearnu

sigurnost SAD-a (*National Nuclear Security Administration – NNSA*). U sklopu edukacije provedene su raznolike praktične vježbe s ciljem pravovremenog prepoznavanja rizičnih oblika izvoza, kao i robe koja potencijalno može biti korištena u zlonamjerne svrhe. Na seminaru je sudjelovao MVEP.

3.2.2. Erlangen konferencija

U studenom 2024. godine u Nürnbergu je održana međunarodna Erlangen konferencija u organizaciji Ujedinjenih naroda i Saveznog ureda za gospodarske odnose i izvoznu kontrolu Savezne Republike Njemačke (*BAFA*) na temu angažmana akademske zajednice u problematici izvoza robe s dvojnomo namjenom i implementaciji Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1540 (2004.). Na konferenciji je sudjelovao MVEP. Cilj konferencije je približiti rad i aktivnosti znanstvenika i djelatnika iz akademske zajednice i predstavnika nadležnih tijela država članica EU za izdavanje izvoznih dozvola. Naglasak konferencije stavljen je na razvoj kapaciteta za dijalog s akademskom zajednicom i relevantnim dionicima u kontekstu kontrole izvoza. Cilj ovog dijaloga je pronalazak zajedničkog jezika između nadležnih tijela i akademske zajednice s ciljem adekvatne primjene izvozne kontrole i uklanjanja sigurnosnih prijetnji.

3.2.3. RACVIAC (Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre)

Republika Hrvatska je aktivan sudionik RACVIAC C-WMD Network Dual Use Projekta s još devet zemalja sudionika jugoistočne Europe (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Kosovo, Moldavija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Rumunjska i Srbija), koji ima za cilj podizanje razine svijesti o važnosti suradnje, razmjenu iskustava kroz treninge i sastanke za kontrolu strateške trgovine.

U travnju 2024. godine u Sarajevu je održan godišnji regionalni forum o analizi trendova u proliferaciji oružja za masovno uništenje. Forum je stavio naglasak na rasprave o izazovima održavanja adekvatnih anti-proliferacijskih mjera, kontrolama izvoza u kontekstu međunarodnih mjera ograničavanja i rastućim trendovima u pitanjima nuklearne sigurnosti i nuklearne tehnologije. Na sastanku je sudjelovao MVEP.

4. Rezultati kontrole izvoza u 2024. godini

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u 2024. pri izdavanju izvoznih dozvola postupalo je na temelju Uredbe (EU) 2021/821, Uredbe (EU) 833/2014 i Zakona o nadzoru robe s dvojnomo namjenom (NN 83/2023).

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u 2024. nije zaprimilo niti jedan zahtjev za izvozu dozvolu za Rusiju, no postupilo je prema odstupanju od priloga VII. u skladu s Člankom 2a, stavkom 4(c) u vezi s izdavanjem dvije izvozne dozvole za izvoz u treću zemlju jer je kupac tvrtka registrirana u Rusiji.

U 2024. godini Ministarstvo vanjskih i europskih poslova izdalo je 58 individualnih izvoznih dozvola na zakonom utvrđeni rok od jedne godine i 2 globalne izvozne dozvole na zakonom utvrđeni rok od dvije godine, što čini ukupan broj od 60 izvoznih dozvola. Individualne izvozne dozvole čine 97% izdanih dozvola, a globalne izvozne dozvole 3%.

Najveći broj dozvola izdan je za izvoz robe iz kategorije 2 (Obrada materijala), što čini 41% ukupnog izvoza, kategorije 5 (Telekomunikacije i „sigurnost informacija“), što čini 36% ukupnog izvoza, i kategorije 1 (Posebni materijali i srodna oprema) što čini 14% ukupnog izvoza. Najveći broj dozvola, 50% od ukupnog izvoza, izdan je za izvoz u Bosnu i Hercegovinu.

Ukupna vrijednost izdanih dozvola u 2024. godini iznosi 9.749,452,42 EUR. Ukupna realizirana vrijednost izvoza robe za individualne, globalne i opće dozvole izdane 2024. godine iznosila je 5.342.768,99 EUR. Ukupna realizirana vrijednost izvoza robe za individualne dozvole izdane 2023. godine i realizirane u 2024. godini iznosi 312.374,25 EUR. U 2024. godini realiziran je izvoz prema globalnoj dozvoli izdanoj 2023. godine u iznosu od 325,11 EUR. Ukupna realizirana vrijednost izvoza robe u 2024. godini iznosila je 5.655.468,35 EUR.

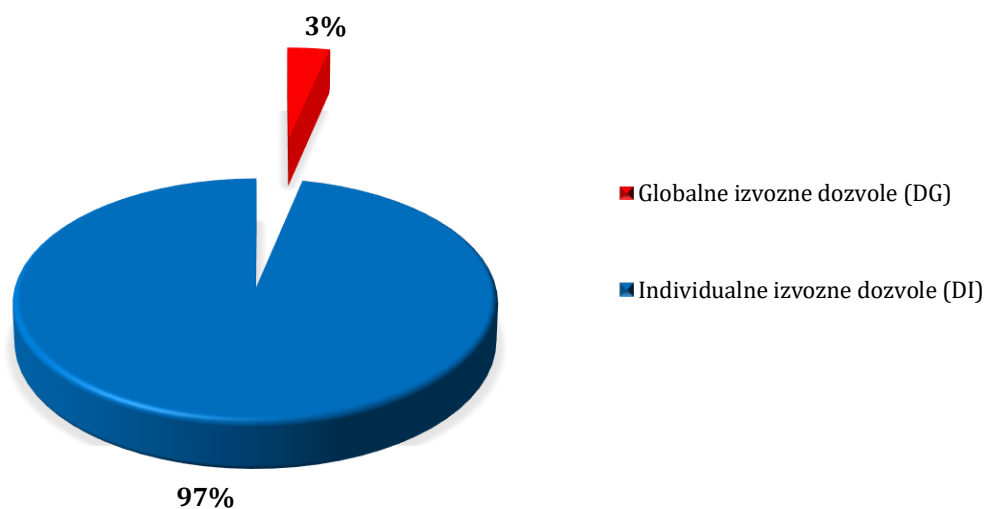

Tablica 1

Pregled izdanih dozvola u 2024. godini

Vrsta dozvole	Broj izdanih dozvola
Individualne izvozne dozvole (DI)	58
Globalne izvozne dozvole (DG)	2
UKUPNO	60

Tablica 1 – Pregled izdanih dozvola u 2024. godini

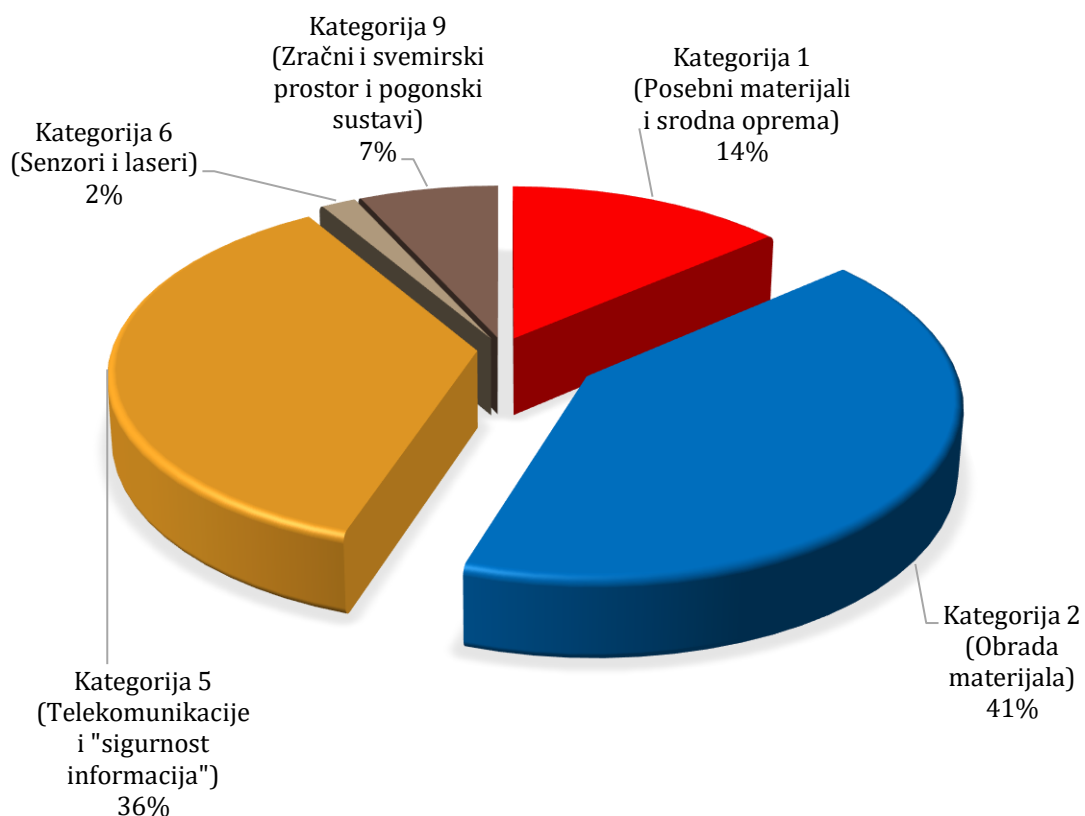
Tablica 1

Pregled izdanih individualnih izvoznih dozvola po kategorijama i prema broju dozvola u 2024. godini*

Kategorija 1 (Posebni materijali i srodna oprema)	8
Kategorija 2 (Obrada materijala)	24
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	21
Kategorija 6 (Senzori i laseri)	1
Kategorija 9 (Zračni i svemirski prostor i pogonski sustavi)	4
UKUPNO	58

*Napomena: Pojedine individualne izvozne dozvole sadrže više različitih kategorija robe

Tablica 2 – Pregled izdanih individualnih izvoznih dozvola po kategorijama i prema broju dozvola u 2024. godini

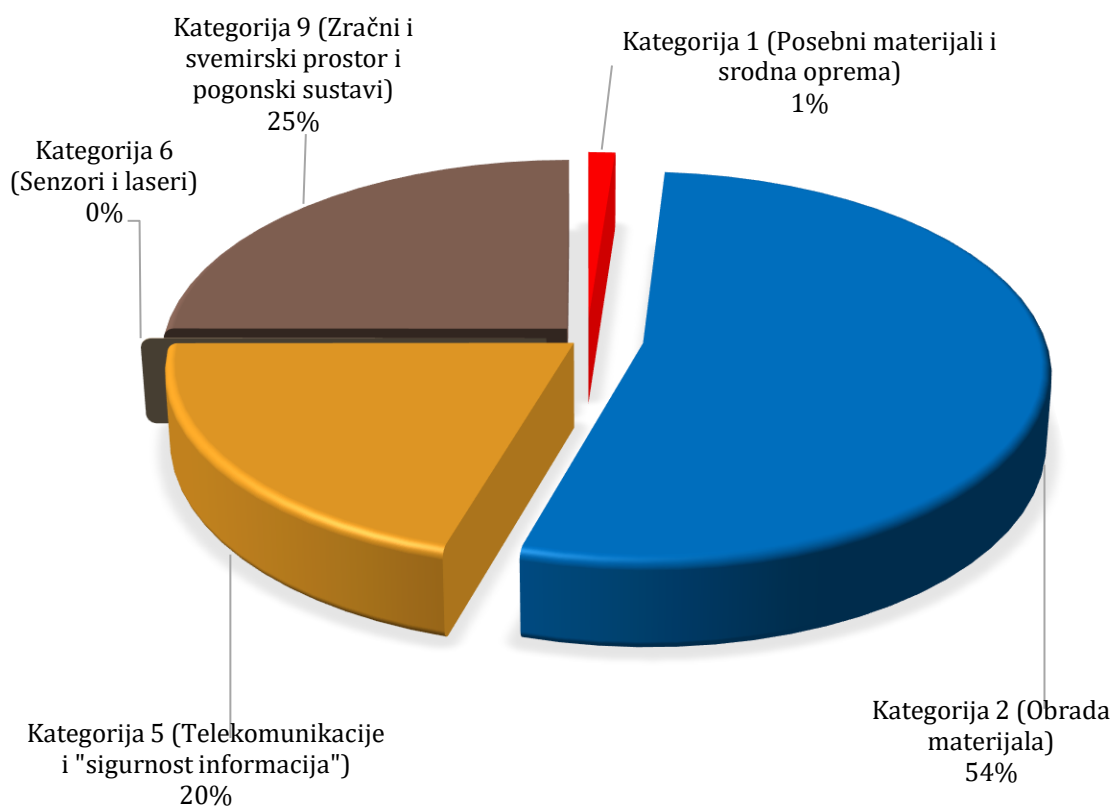

Tablica 2

Pregled individualnih izdanih izvoznih dozvola po kategorijama prema vrijednosti u 2024. godini

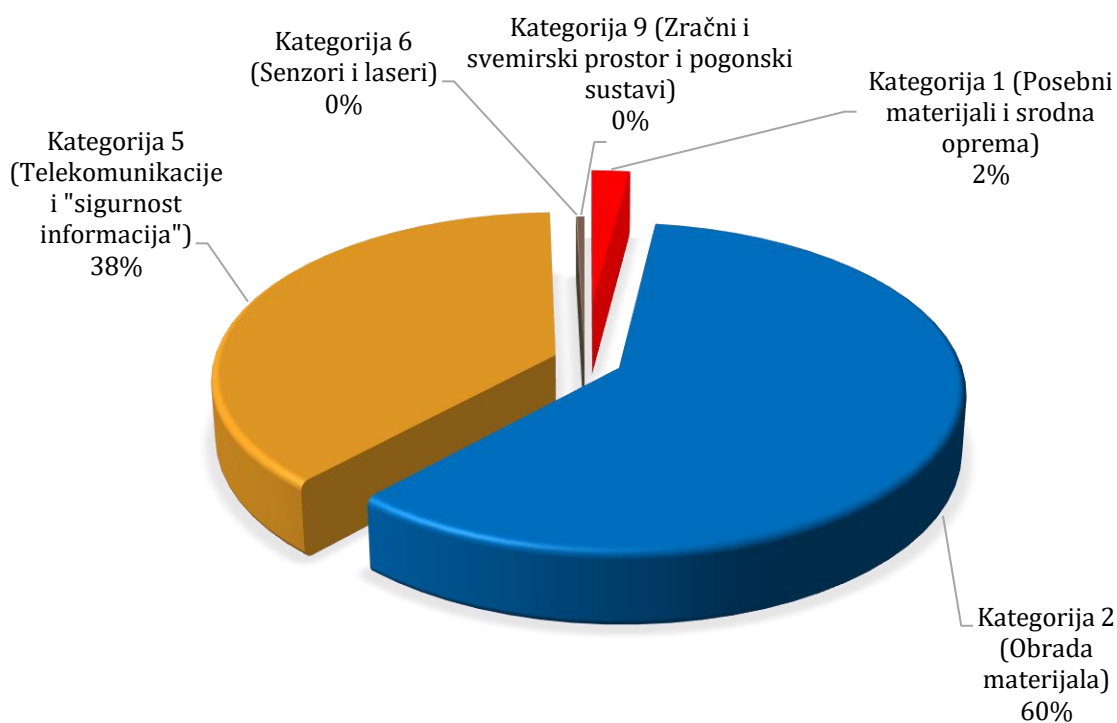
Kategorija robe	Odobrena vrijednost (EUR)	Realizirana vrijednost (EUR)
Kategorija 1 (Posebni materijali i srodna oprema)	116.870,73 €	94.055,25 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	5.208.202,75 €	2.727.452,47 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	1.984.196,67 €	1.718.068,77 €
Kategorija 6 (Senzori i laseri)	4.700,00 €	2.585,00 €
Kategorija 9 (Zračni i svemirski prostor i pogonski sustavi)	2.435.482,27 €	17.525,27 €
UKUPNO	9.749.452,42 €	4.559.686,76 €

Vrijednost odobrenih dozvola za 2024. godinu iz tablice 3

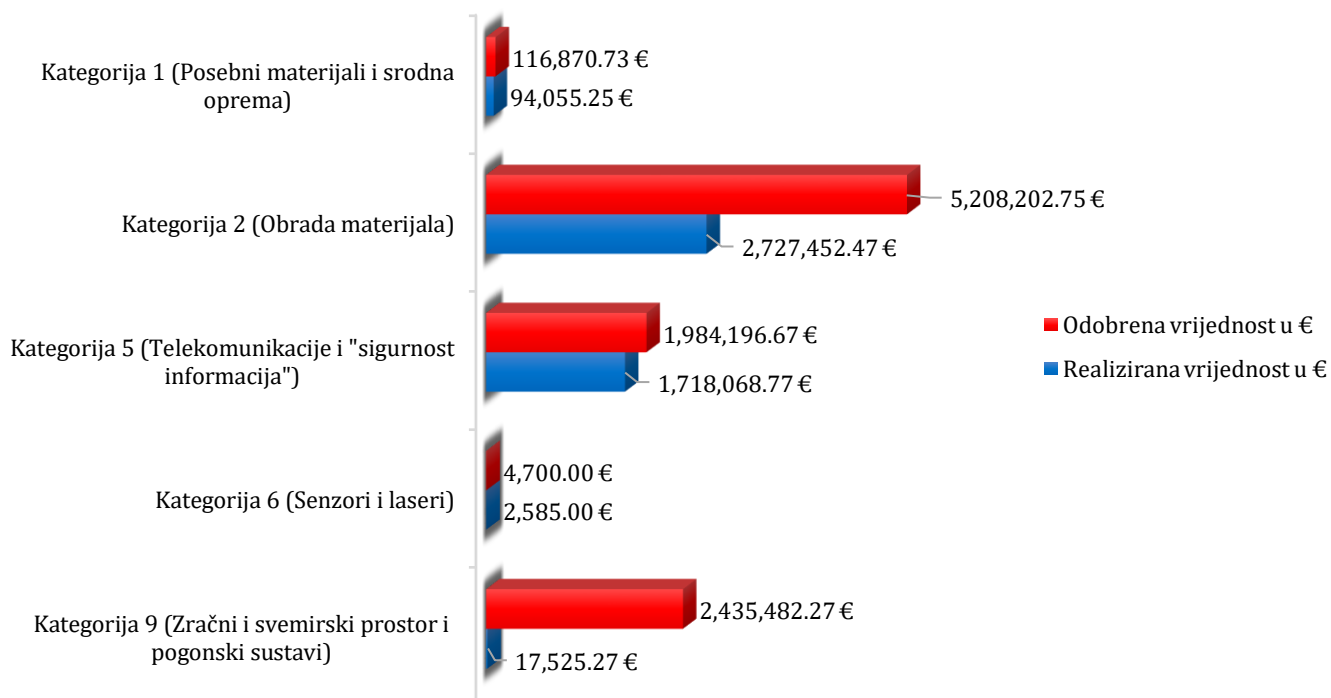

Realizirana vrijednost za 2024. godinu iz tablice 3

Usporedni prikaz odobrenih i realiziranih vrijednosti dozvola iz Tablice 3

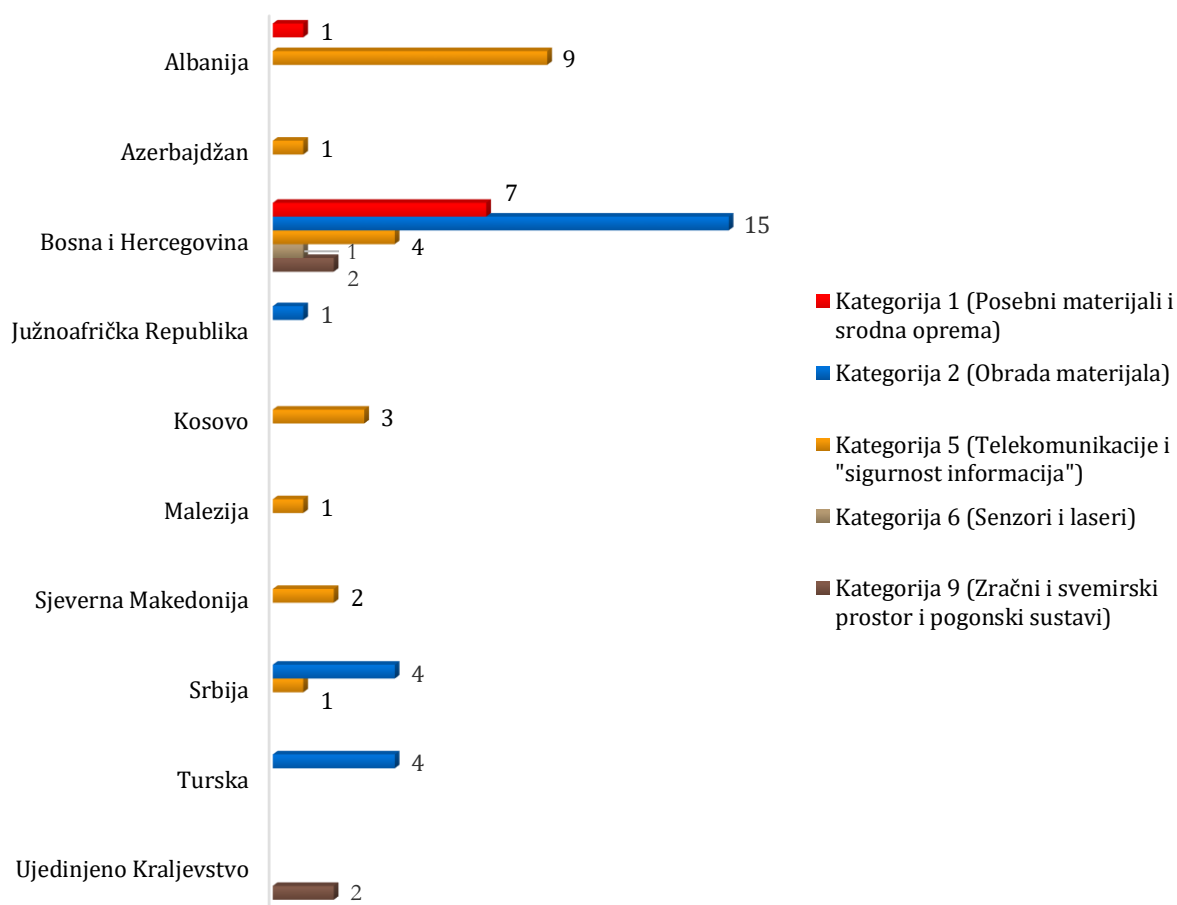

Tablica 3

Pregled izdanih individualnih izvoznih dozvola u 2024. godini prema kategorijama robe i krajnjem odredištu

Krajnje odredište	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 5	Kategorija 6	Kategorija 9
Albanija	1		9		
Azerbajdžan			1		
Bosna i Hercegovina	7	15	4	1	2
Južnoafrička Republika		1			
Kosovo			3		
Malezija			1		
Sjeverna Makedonija			2		
Srbija		4	1		
Turska		4			
Ujedinjeno Kraljevstvo					2

Tablica 4 – Pregled izdanih individualnih izvoznih dozvola u 2024. godini prema kategorijama robe i krajnjem odredištu

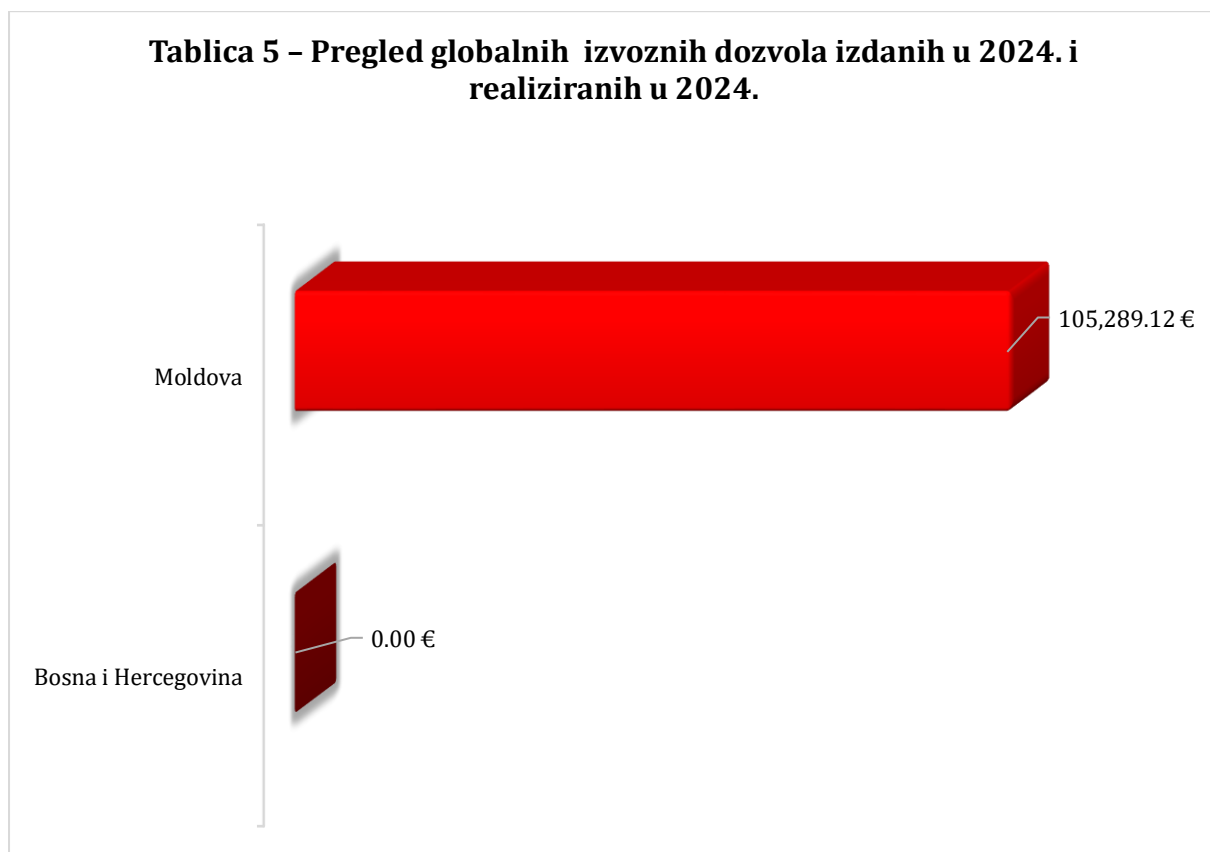

Tablica 4

Pregled globalnih izvoznih dozvola izdanih u 2024. i realiziranih u 2024. godini

ZEMLJA IZVOZA	BROJ DOZVO LA	KATEGORIJA ROBE	ODOBRENA VRIJEDNOST (EUR)	REALIZIRANA VRIJEDNOST (EUR)
BOSNA I HERCEGOVINA	1	Kategorija 5 (Telekomunikacije i sigurnost informacija)	NEOGRANIČENO	0,00
MOLDOVA	1	Kategorija 5 (Telekomunikacije i sigurnost informacija)	NEOGRANIČENO	105.289,12
UKUPNO	2			105.289,12

Tablica 5 – Pregled globalnih izvoznih dozvola izdanih u 2024. i realiziranih u 2024.

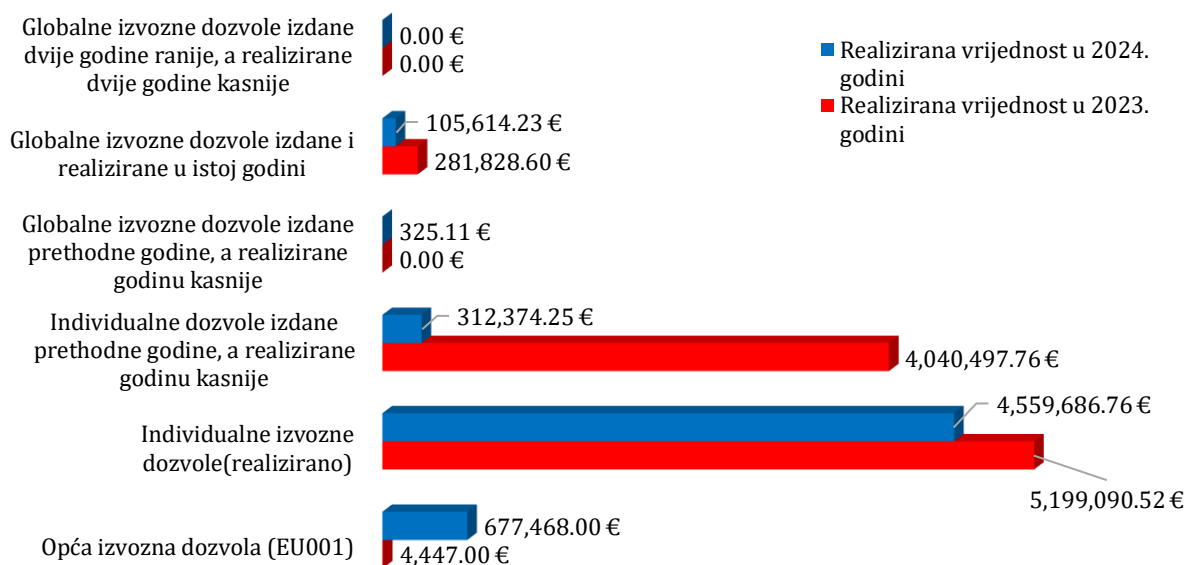

Tablica 6

Usporedni prikaz realizirane vrijednosti robe s dvojnog namjenom u EUR za 2023. i 2024. godinu

Realizirana vrijednost robe s dvojnog namjenom u EUR	2023	2024
Individualne izvozne dozvole(realizirano)	5.199.090,52	4.559.686,76
Individualne dozvole izdane prethodne godine, a realizirane godinu kasnije	4.040.497,76	312.374,25
Opća izvozna dozvola (EU001)	4.447,00	677.468,00
Globalne izvozne dozvole izdane i realizirane u istoj godini	281.828,60	105.614,23
Globalne izvozne dozvole izdane prethodne godine, a realizirane godinu kasnije	0,00	325,11
Globalne izvozne dozvole izdane dvije godine ranije, a realizirane dvije godine kasnije	0,00	0,00
UKUPNO	9.525.863,88	5.655.468,35

Usporedni prikaz realizirane vrijednosti robe s dvojnog namjenom u EUR za 2023. i 2024. godinu iz Tablice 6

Tablica 7

Pregled broja individualnih izvoznih dozvola izdanih u 2024. prema zemljama, vrsti i kategoriji robe, odobreno i realiziranoj vrijednosti

DRŽAVA KRAJNJEG ODREDIŠTA	BROJ IZDANIH DOZVOLA	ODOBRENA VRIJEDNOST U EUR	REALIZIRANA VRIJEDNOST U EUR
Albanija	10	203.279,01 €	201.148,27 €
Kategorija 1 (Posebni materijali i srodna oprema)	1	4.735,00 €	2.604,26 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	9	198.544,01 €	198.544,01 €
Azerbajdžan	1	531.662,40 €	531.662,40 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	1	531.662,40 €	531.662,40 €
Bosna i Hercegovina	29	2.470.000,34 €	1.929.508,81 €
Kategorija 1 (Posebni materijali i srodna oprema)	7	112.135,73 €	91.450,99 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	15	1.838.674,29 €	1.604.930,14 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	4	477.428,05 €	213.017,41 €
Kategorija 6 (Senzori i laseri)	1	4.700,00 €	2.585,00 €
Kategorija 9 (Zračni i svemirski prostor i pogonski sustavi)	2	37.062,27 €	17.525,27 €
Južnoafrička Republika	1	107.100,00 €	107.100,00 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	1	107.100,00 €	107.100,00 €
Kosovo	3	18.553,60 €	16.836,34 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	3	18.553,60 €	16.836,34 €
Malezija	1	405.500,00 €	405.500,00 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	1	405.500,00 €	405.500,00 €
Sjeverna Makedonija	2	338.161,74 €	338.161,74 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	2	338.161,74 €	338.161,74 €
Srbija	5	428.006,33 €	243.334,20 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	4	413.659,46 €	228.987,33 €
Kategorija 5 (Telekomunikacije i "sigurnost informacija")	1	14.346,87 €	14.346,87 €
Turska	4	2.848.769,00 €	786.435,00 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	4	2.848.769,00 €	786.435,00 €
Ujedinjeno Kraljevstvo	2	2.398.420,00 €	0,00 €
Kategorija 9 (Zračni i svemirski prostor i pogonski sustavi)	2	2.398.420,00 €	0,00 €
SVEUKUPNO	58	9.749.452,42 €	4.559.686,76 €

Tablica 8

Pregled broja individualnih izvoznih dozvola izdanih u 2023. i realiziranih u 2024. prema zemljama, vrsti i kategoriji robe, odobreno i realiziranoj vrijednosti

Država krajnjeg odredišta	Broj izdanih dozvola	Odobrena vrijednost u EUR	Realizirana vrijednost u EUR
Bosna i Hercegovina	2	111.789,25 €	111.789,25 €
Kategorija 1 (Posebni materijali i srodna oprema)	1	394,96 €	394,96 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	1	111.394,29 €	111.394,29 €
Turska	1	2.075.728,00 €	200.585,00 €
Kategorija 2 (Obrada materijala)	1	2.075.728,00 €	200.585,00 €
Sveukupno	3	2.187.517,25 €	312.374,25 €